

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2018
Β' ΦΑΣΗ**E_3.AΡΛ2Α(ε)**

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 14 Απριλίου 2018
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ**Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου, §§ 12-13 ¹

§12 ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

§13 πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὁρθοβούλου κατειλεγμένος ἱππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἱππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὁρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. καὶ μοι ἀνάβηθι, Ὁρθόβουλε.

¹ Κωνσταντῖνος Ι. Δάλκος Χρῖστος Ι. Δάλκος Γεώργιος Π. Μανουσόπουλος Νικόλαος Ι. Μπονόβας Σπυρίδων Α. Παργινός, Ρητορικά κείμενα Β' Λυκείου, Ο.Ε.Δ.Β, σελ. 94-95.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ

B.1. Να αποδώσετε στα νέα ελληνικά το απόσπασμα: «πρὸς τοῖνον τὰς στρατείας ...παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι».

Μονάδες 10

B.2. α.«δίκην...γραφὴν... εἰσαγγελίαν...». Να σχολιάσετε με συντομία τις παραπάνω λέξεις. (μονάδες 6)

β.«ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς». Σε ποιο ιστορικό γεγονός αναφέρεται ο Μαντίθεος; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

B.3. Να εντοπίσετε (μονάδες 4) και να σχολιάσετε (μονάδες 6) δύο αντιθέσεις στο απόσπασμα.

Μονάδες 10

B.4. α. Σε ποιο είδος ρητορικού λόγου είναι ιδιαίτερα σημαντική (μονάδες 3):

1. η παρουσία του πλήθους ως ακροατηρίου;
2. η συμμετοχή των πολιτών για τη λήψη αποφάσεων;
3. η παρουσία ακροατηρίου με ειδικά ορισμένες αρμοδιότητες;

B.4.β. Να συμπληρώσετε τις επόμενες προτάσεις με τα ονόματα των ρητόρων που σας δίνονται σε παρένθεση (μονάδες 3).

1. Ο θεωρείται ως ο επιφανέστερος εκπρόσωπος της επιδεικτικής ρητορείας. (Υπερείδης, Ισοκράτης, Δημοσθένης).
2. Ο θεωρείται ο κατ' εξοχήν ικανός λογογράφος της κλασικής Αθήνας. (Λυσίας, Ισοκράτης, Αντιφών).
3. Ο θεωρείται ως ο σημαντικότερος ρήτορας συμβουλευτικών λόγων. (Λυσίας, Ανδοκίδης, Δημοσθένης).

B.4.γ. Να επιβεβαιώσετε ή να απορρίψετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων, σημειώνοντας για καθεμιά την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** (μονάδες 4):

1. Η «δοκιμασία» γινόταν αρχικά ενώπιον της Ηλιαίας.
2. Ο πιθανός χρόνος εκφώνησης του «Υπέρ Μαντιθέου» είναι το 385 π.Χ.
3. Έντεχνες αποδείξεις είναι εκείνες που ο ίδιος ο ρήτορας επινοεί.
4. Η διήγηση στο μεγαλύτερο μέρος του λόγου «Υπέρ Μαντιθέου» λειτουργεί ως απόδειξη.

Μονάδες 10

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2018

Β' ΦΑΣΗ

E_3.AΡΛ2Α(ε)

Β.5. α. Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν), (μονάδες 5):

<i>Α' ΣΤΗΛΗ</i>	<i>Β' ΣΤΗΛΗ</i>
1. πολέμιος	α) ήγοῦμαι
2. φημί	β) προσέτι
3. νομίζω	γ) ἐναντίος
4. ἔτι	δ) βλέπω
5. ὁρῶ	ε) φίλος
	στ) λέγω
	ζ) ἔτος

β. «*παράσταση, νόμισμα, επίσκοπος, βάθρο, διέλευση*»: να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰσαίου, Περὶ τοῦ Κλεωνόμου Κλήρου, 1.5 – 1.7

Ὡς ανιψιός του Κλεώνου ο ομιλητής μαζί με τα αδέλφια του διεκδικούν την περιουσία που ο θεῖος τους ἀφήσε με διαθήκη σε κάποιους ἄλλους, λιγότερο στενοὺς συγγενεῖς του. Οἱ ἐνάγοντες δεν ἀμφισβητοῦν τὴ γνησιότητα τῆς διαθήκης. Ἐντούτοις, επικαλοῦνται τὴ βούληση τοῦ θεοῦ τους γιὰ ἀκύρωσή της, ἐπιθυμία που δεν πρόλαβε νὰ ικανοποιήσει πρὶν τὸν θάνατό του.

Τοσούτων τοίνυν ἡμῖν ὑπαρχόντων οὔτοι, καὶ συγγενεῖς ὄντες καὶ οὐδὲν δίκαιον εἰπεῖν ἔχοντες, οὐκ αἰσχύνονται καταστήσαντες ἡμᾶς εἰς ἀγῶνα περὶ τούτων, περὶ ὧν αἰσχρὸν ἦν ἀμφισβητῆσαι καὶ τοῖς μηδὲν προσήκουσιν. Οὐχ ὁμοίως δέ μοι δοκοῦμεν, ὧ ἄνδρες, διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. Ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὅτι ἀδίκως κινδυνεύω, τοῦθ' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τῶν παρόντων κακῶν, ἀλλ' ὅτι ἀγωνίζομαι πρὸς οἰκείους, οὓς οὐδ' ἀμύνεσθαι καλῶς ἔχει· οὐ γὰρ ἂν ἐλάττω συμφορὰν ἡγησαίμην κακῶς ποιεῖν τούτους ἀμυνόμενος, οἰκείους ὄντας, ἢ κακῶς παθεῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τούτων. Οὔτοι δ' οὐ τοιαύτην ἔχουσι τὴν γνώμην, ἀλλ' ἤκουσιν ἐφ' ἡμᾶς καὶ τοὺς φίλους παρακαλέσαντες καὶ ῥήτορας παρασκευασάμενοι καὶ οὐδὲν

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2018
Β' ΦΑΣΗ**E_3.AΡΛ2Α(ε)**

ἀπολείποντες τῆς αὐτῶν δυνάμεως, ὥσπερ, ὧ ἄνδρες, ἐχθροὺς τιμωρησόμενοι, καὶ οὐκ ἀναγκαίους καὶ συγγενεῖς κακῶς ποιήσοντες.

Το κείμενο αντλήθηκε από Harvard University Press, London,
William Heinemann Ltd. 1962.

Λεξιλόγιο

Τοσούτων τοίνυν ἡμῖν ὑπαρχόντων: παρόλο, λοιπόν, που εμεῖς ἔχουμε τόσα κληρονομικά δικαιώματα

ἀμφισβητῶ: διαφωνῶ

τοῖς μηδὲν προσήκουσιν > οἱ προσήκοντες: οἱ συγγενεῖς

ὁμοίως διάκειμαι: ἔχω τα ἴδια αἰσθήματα

οὐδὲν ἀπολείπω τῆς δυνάμεως: δεν παραλείπω τίποτε ἀπὸ τις δυνάμεις μου

ἀναγκαῖοι: οἱ οικεῖοι

Δ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ

Δ1. α. Να αποδώσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

Μονάδες 20

Δ1. β. Ποια ἀποψη εκφέρεται για τους συγγενικούς δεσμούς την εποχή εκείνη; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές σε χωρία του παραπάνω κειμένου.

Μονάδες 10

Δ2. α. Να γραφούν οι ζητούμενοι ονομαστικοί τύποι:

μέγιστον: ο θετικός του επιρρήματος

ἀλλήλους: η αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

ρήτορας: η κλητική ενικού

δυνάμεως: η δοτική πληθυντικού

ἡμᾶς: η δοτική πληθυντικού στο τρίτο πρόσωπο

Μονάδες 5

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2018
Β' ΦΑΣΗ**E_3.AΡΛ2Α(ε)**

Δ2. β. Να γράφουν οι ζητούμενοι ρηματικοί τύποι:

αίσχύνονται: το απαρέμφατο του Παρακειμένου της ίδιας φωνής

ἀμφισβητήσαι: το γ' ενικό της οριστικής Ενεστώτα της ίδιας φωνής

παθεῖν: το β' ενικό της οριστικής του Μέλλοντα

παρασκευασάμενοι: η δοτική πληθυντικού της μετοχής του αρσενικού γένους του Παθητικού Αορίστου

ἀπολείποντες: το α' ενικό της οριστικής του Υπερσυντελικού της ίδιας φωνής

Μονάδες 5

Δ3.α. Να κάνετε πλήρη συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

συγγενείς, καταστήσαντες, μοι, ἀμύνεσθαι, τῆς δυνάμεως.

Μονάδες 5

Δ3. β. «Οὐχ ὁμοίως δέ μοι δοκοῦμεν, ὦ ἄνδρες, διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους»,
«...ὅτι ἀδίκως κινδυνεύω».

Να αναγνωριστεί το είδος των παραπάνω προτάσεων.

Μονάδες 2

Δ3. γ. Να αναγνωριστεί συντακτικά το είδος της μετοχής «**παρακαλέσαντες**»
(**μονάδα 1**) και να αναλυθεί στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση (**μονάδες 2**).

Μονάδες 3